

LENTOLIIKENTEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

KAUPANKÄYNTI
TYÖVOIMAN SAATAVUUS
TUOTTAVUUS
INNOVAATIOT
TOIMITUSKETJUT
INVESTOINNIT
YRITYSTEN SIOITTUMISPÄÄTÖKSET

ALUEEN IMAGO
MATKAILU
SYRJÄISEN ALUEEN
ELINVOIMA

KULUTTAJIEN HYVINVOINTI
KRIISIAPU
SOTE-KULJETUKSET
ETSINTÄPALVELUT

HUOLTOVARMUUS
PUOLUSTUSTOIMINTA
METSÄPALOJEN TORJUNTA

BKT
TYÖPAIKAT
VEROTULOT

KANSANTALOUS

YRITYSTOIMINTA

ALUEEN ELINVOIMA

SOSIAALISET
VAIKUTUKSET

TURVALLISUUS

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

LAPIN
KAUPPAKAMARI

POHJANMAAN
KAUPPAKAMARI

POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI

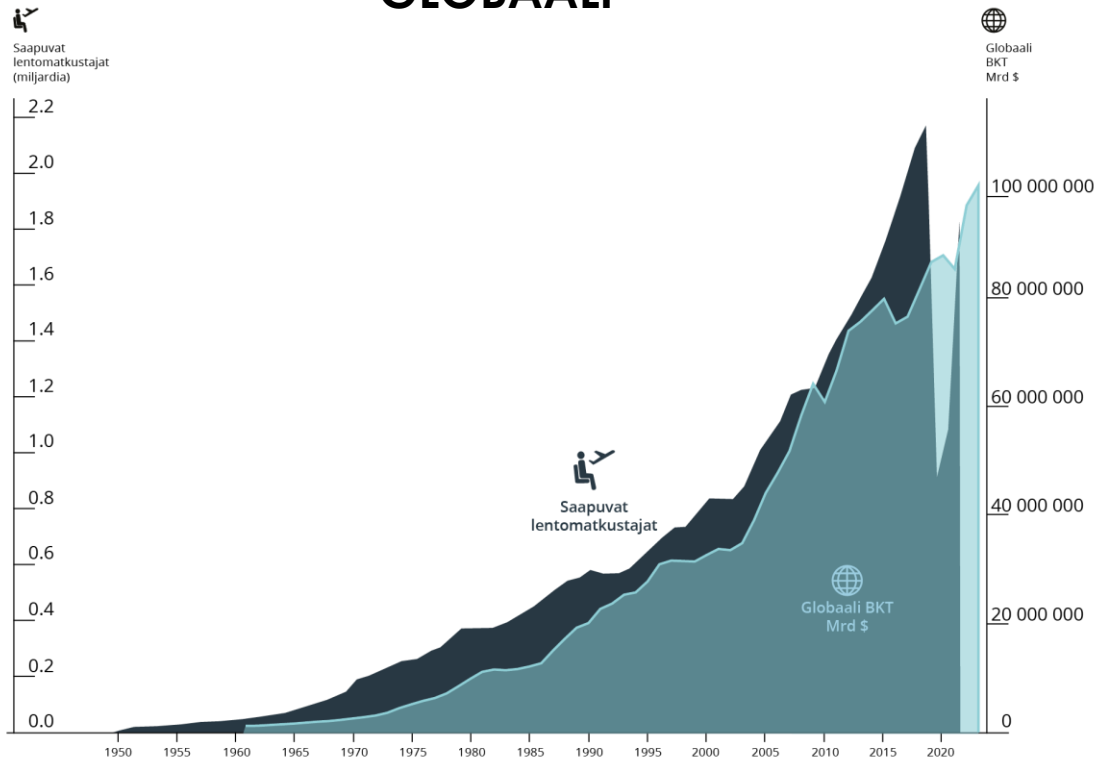
SATAKUNNAN
KAUPPAKAMARI

TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI

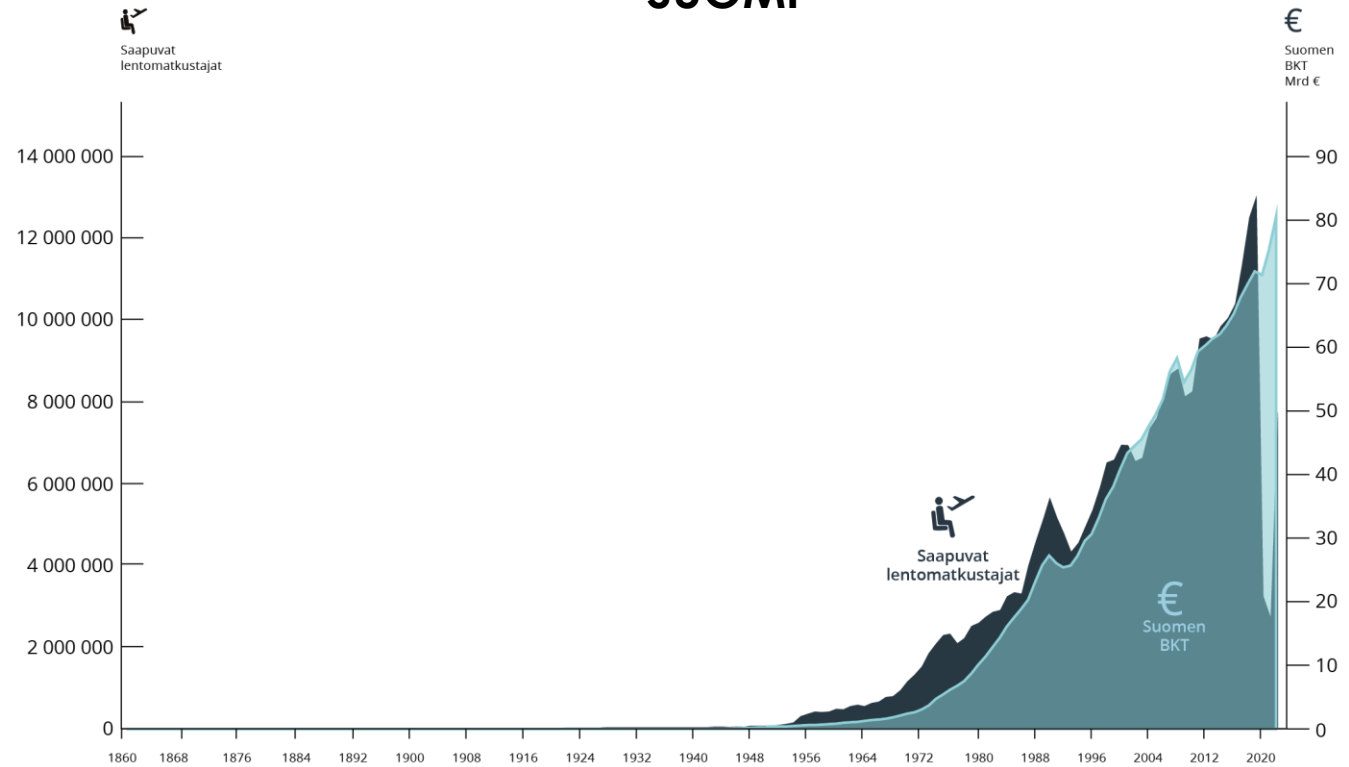
TURUN
KAUPPAKAMARI

BKT JA LENTOLIIKENNE

GLOBAALI

SUOMI

Lähteet:
ICAO, Finavia, Tilastokeskus ja The World Bank

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

LAPIN
KAUPPAKAMARI

POHJANMAAN
KAUPPAKAMARI

POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI

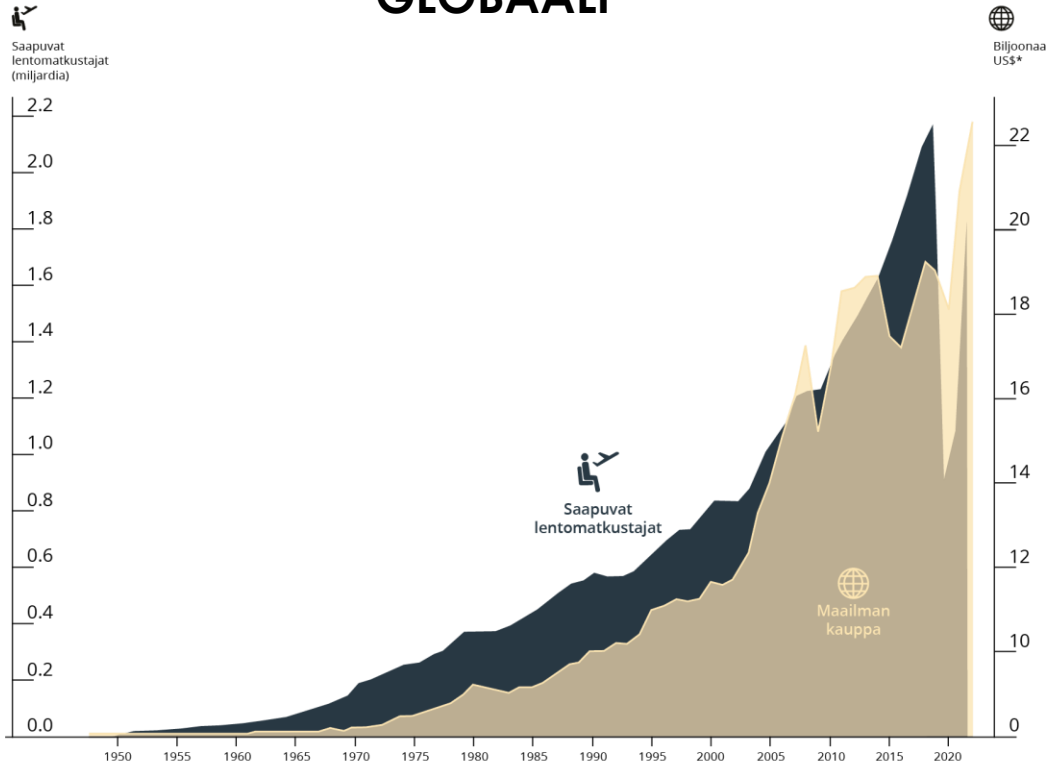
SATAKUNNAN
KAUPPAKAMARI

TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI

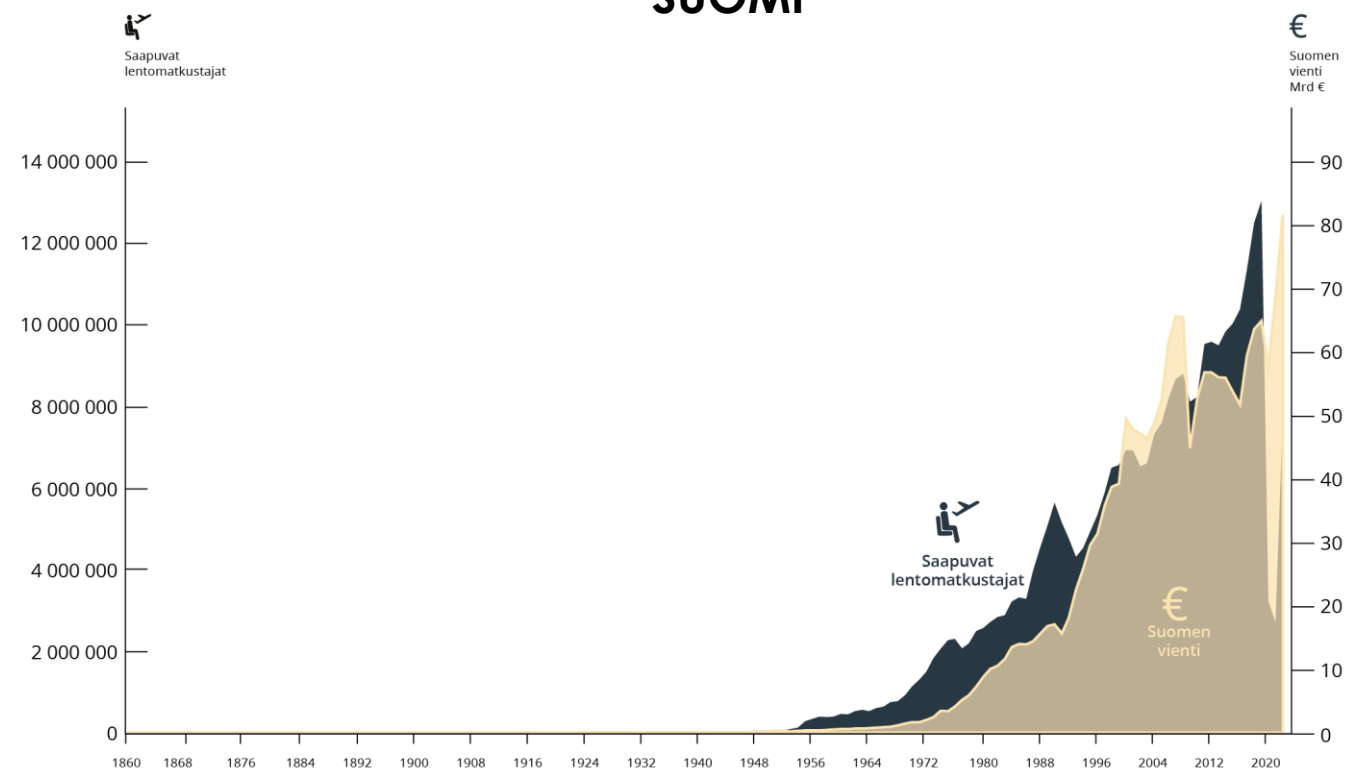
TURUN
KAUPPAKAMARI

VIENTI JA LENTOLIIKENNE

GLOBAALI

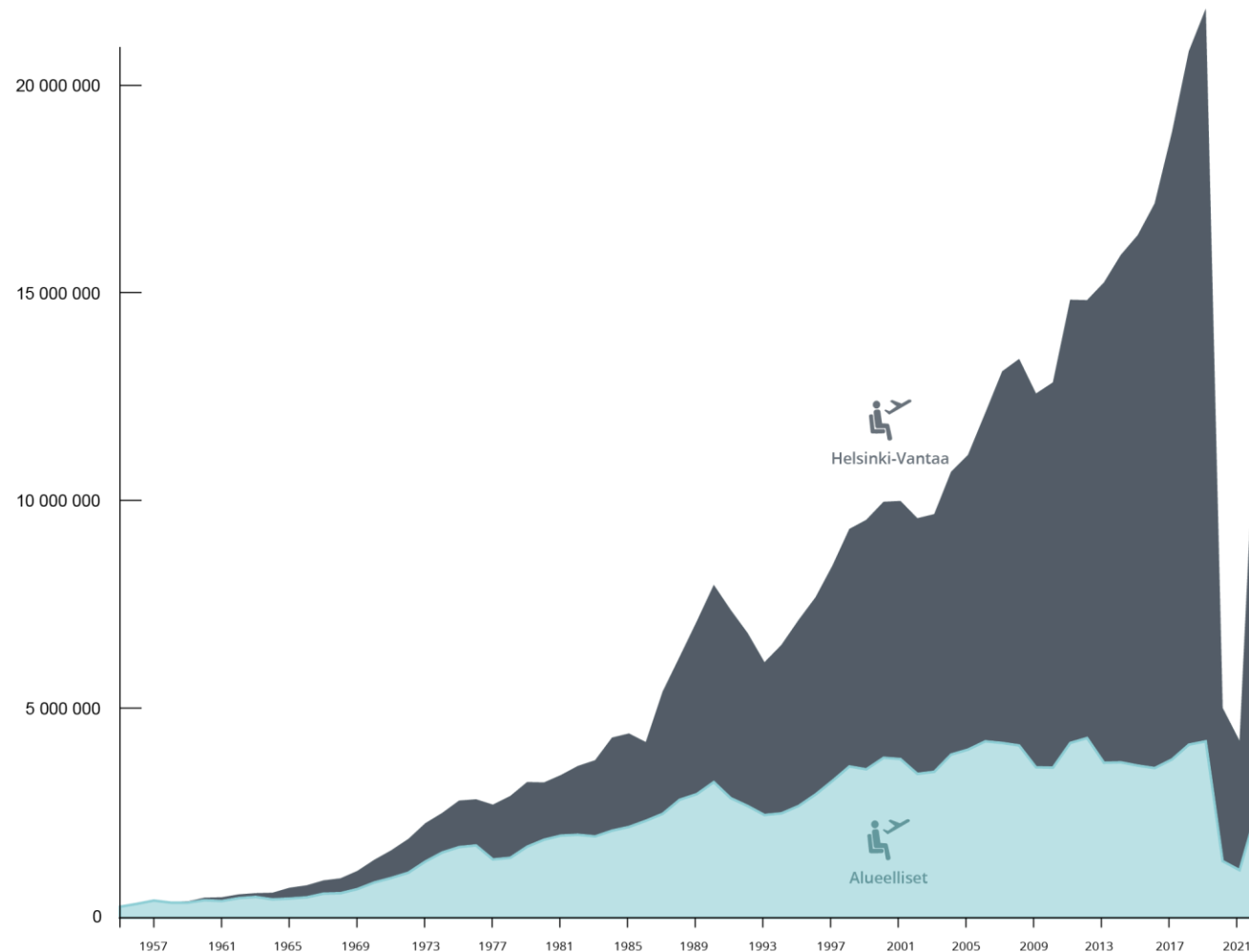

SUOMI

Lähteet:
ICAO, Finavia, Tilastokeskus ja WTO

SUOMEN LENTOLIIKENTEEEN KEHITYS

Helsinki-Vantaan matkustajamäärät

1990: 8 miljoonaa
2019: 21,9 miljoonaa
2022: 12,9 miljoonaa

Alueellisten lentoasemien matkustajamäärät

1990: 3,2 miljoonaa
2019: 4,2 miljoonaa
2022: 2,6 miljoonaa

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

LAPIN
KAUPPAKAMARI

POHJANMAAN
KAUPPAKAMARI

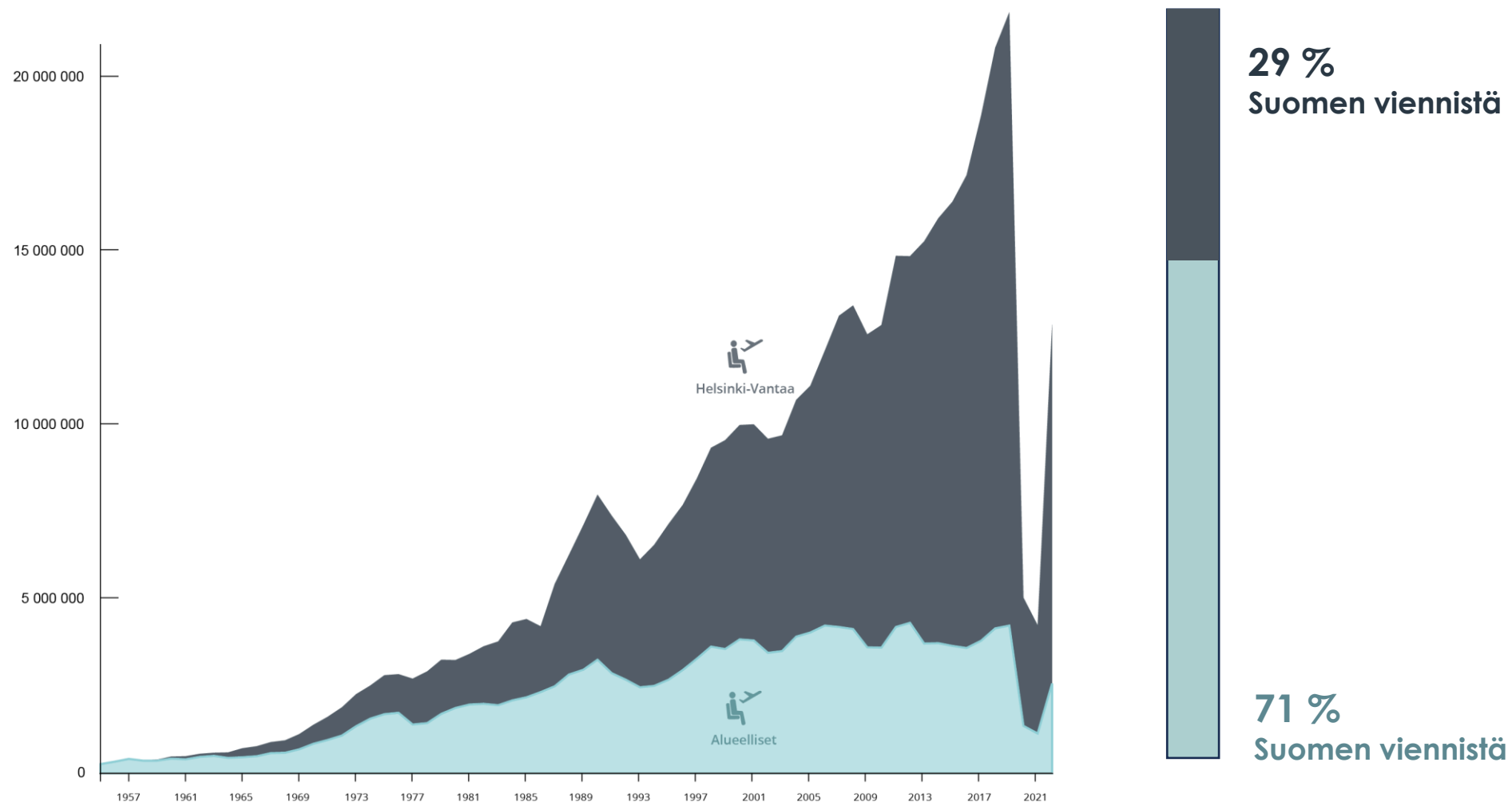
POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI

SATAKUNNAN
KAUPPAKAMARI

TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI

TURUN
KAUPPAKAMARI

SUOMEN LENTOLIIKENTEEEN KEHITYS

Alueellisilla lentosemillä tarkoitetaan kaikkia muita Suomen liikennöityjä lentoasemia paitsi Helsinki-Vantaata.

Lähde: Tilastokeskus ja Finavia

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

LAPIN
KAUPPAKAMARI

POHJANMAAN
KAUPPAKAMARI

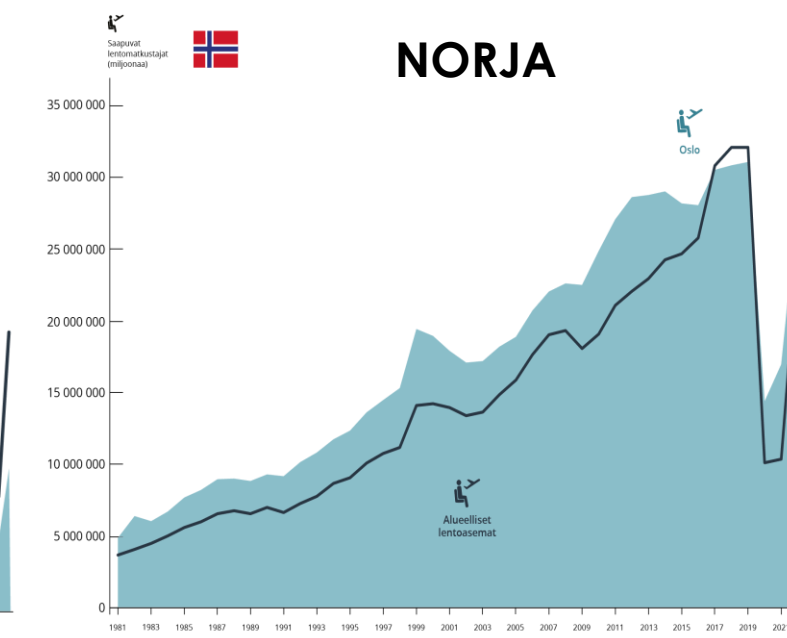
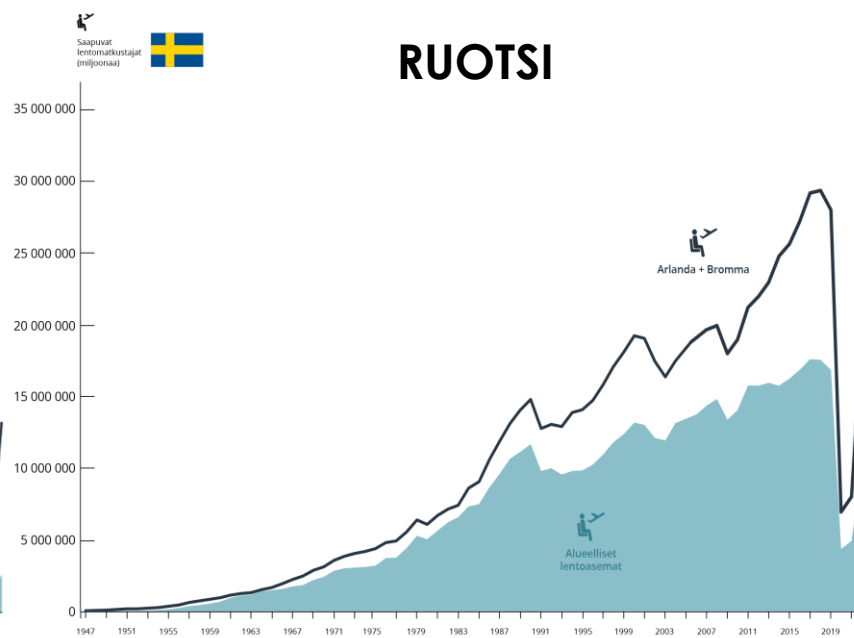
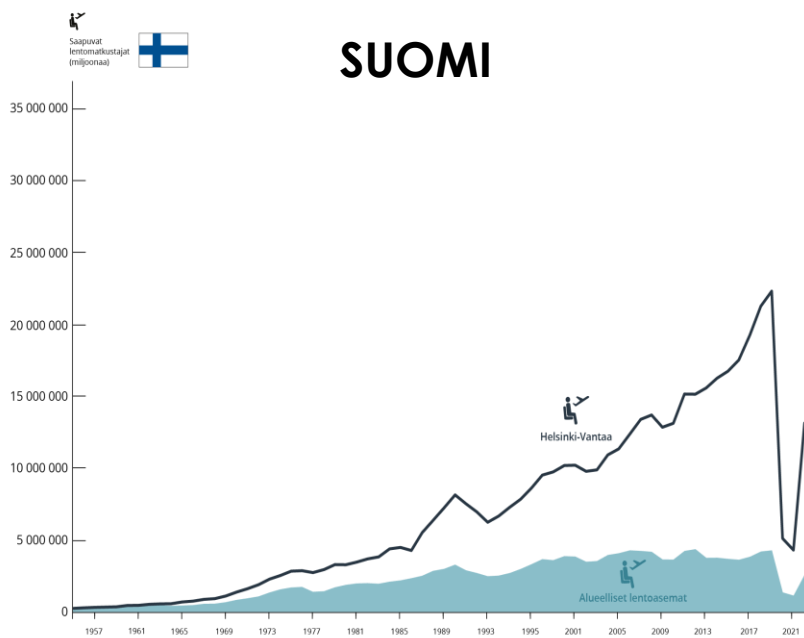
POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI

SATAKUNNAN
KAUPPAKAMARI

TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI

TURUN
KAUPPAKAMARI

MUISSA POHJOISMAISSA ALUEELLISTEN LENTOASEMIEN LIIKENNE ON KASVANUT

Alueellisilla lentosemilla tarkoitetaan kaikkia muita Suomen liikennöityjä lentoasemia paitsi Helsinki-Vantaata.
Lähde: Tilastokeskus ja Finavia

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

LAPIN
KAUPPAKAMARI

POHJANMAAN
KAUPPAKAMARI

POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI

SATAKUNNAN
KAUPPAKAMARI

TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI

TURUN
KAUPPAKAMARI

10 %

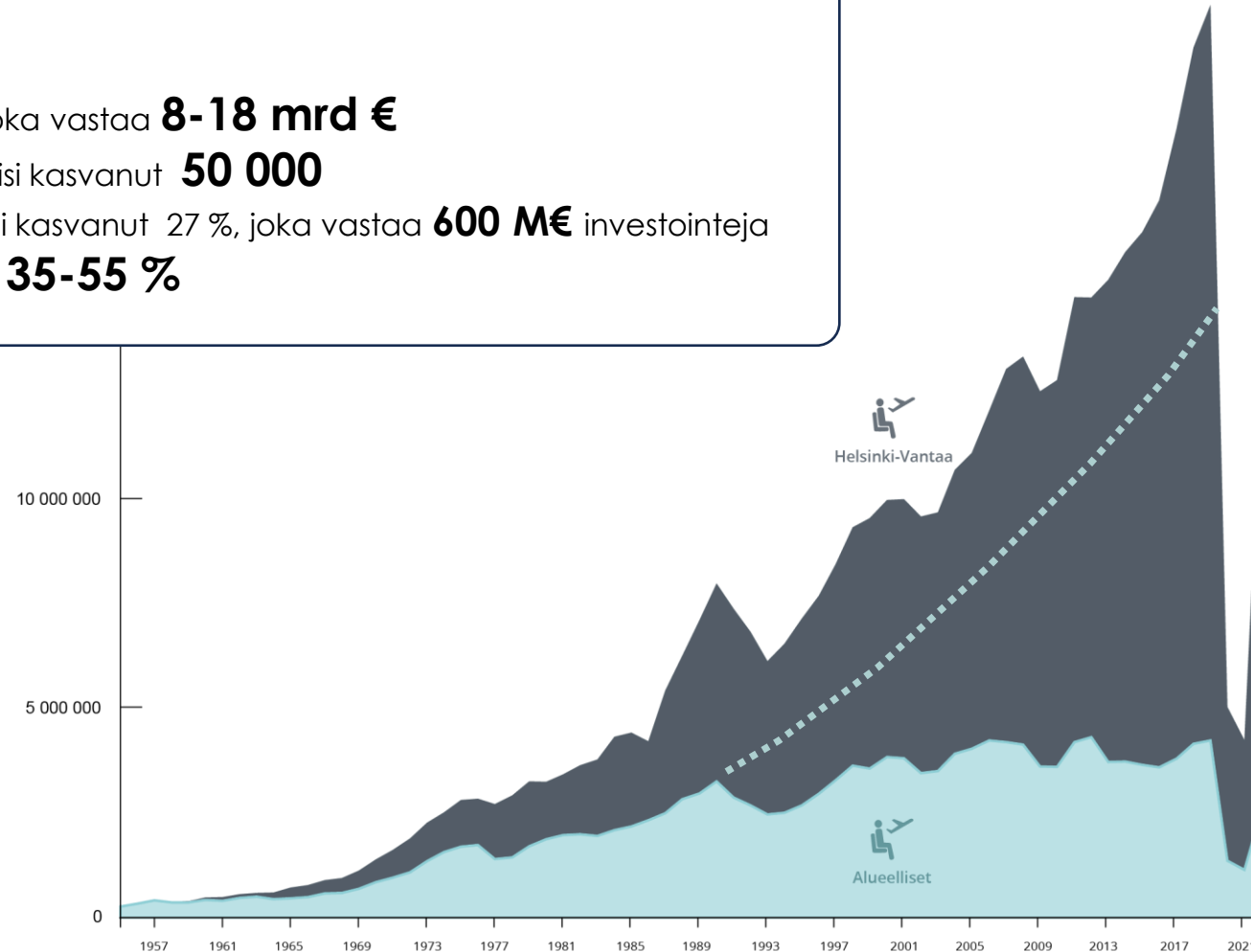
LISÄYS LENTOLIIKENTEESÄ KASVATTAÄ

- BKT:TÄ 0,5–1,1 %
- TUOTTAVUUTTA 2 %–3,2 %
- YRITYSTEN INVESTOINTEJA 1,6 %

JOS MAAKUNTIEN LENTOLIIKENNE OLISI KASVANUT?

1990-2019 välillä

- **BKT** olisi kasvanut 9-19 %, joka vastaa **8-18 mrd €**
- **Työpaikkojen** määrä olisi kasvanut **50 000**
- **Investointien** määrä olisi kasvanut 27 %, joka vastaa **600 M€** investointeja
- **Tuottavuus** olisi kasvanut **35-55 %**

SUORAT

Toimialan sisäiset vaikutukset

- Lentoyhtiöiden toiminta
- Lentoasemien operointi
- Maahuollinta
- Lennonvarmistus
- Viranomaistoiminnot
- Koulutukset
- Palo- ja pelastuspalvelut
- Rahtitoiminnot
- Maaliikenne
- Polttoaineen tankkaus
- Lentoasemien kaupalliset toiminnot: vähittäiskauppa, ravintolat, hotellit, autonvuokraus, parkkeeraus
- Lentokoneiden huolto
- Lentokoneiden, moottoreiden, elektroniikan ja teknologian valmistus

EPÄSUORAT

Toimitusketjun vaikutukset

Alihankinnat

- Polttoaineiden toimitus ja jalostus
- Lentoasemien rakentaminen ja korjaus
- Kiinteistöjen sähkö-, vesi- ja lämmityskulut
- Tiealueiden ja parkkipaikkojen huolto
- Erityisosaamista vaativat tehtävät

Tuotteiden valmistus

- Ravintolatuotteet
- Vähittäiskaupan tuotteet
- ICT teknologia
- Elektroniikkatuotteet

Hallintopalvelut

- Tietojärjestelmät
- Taloushallinto, tilintarkastukset ja pankkipalvelut
- Lakipalvelut
- Vakuutukset

KATALYTTISET

Vaikutukset muihin toimialoihin

Yritystoiminta

Sosiaaliset

Alueen elinvoima

Huoltovarmuus

Puolustustoiminta

Yritysvaikutukset

- Matkailu
- Kaupankäynti
- Työvoiman saatavuus
- Tuottavuus
- Innovaatiot
- Toimitusketjujen tehokkuus
- Investoinnit
- Yritysten sijoittumispäätökset
- Pääoman saatavuus

- Kuluttajien hyvinvointi
- Syrjäisten alueiden palveleminen
- Kriisiapu

VÄLILLISET

Suurissa ja epäsuorissa työpaikoissa työskentelevien ihmisten kulutus

Asuminen, liikenne, elintarvikkeet, ravintolat, vaatetus, IT- ja puhelinpalvelut, vapaa-aika ja harrastukset sekä terveydenhuoltopalvelut

Kyselyn taustatiedot

- Kyselyä jaettiin Keski-Suomen, Kuopion alueen, Lapin, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Satakunnan, Tampereen ja Turun kauppakamareiden alueella.
- Vastauksia saatiin noin 900. Kysely oli auki huhti-kesäkuussa 2024.
- Vastaajat edustivat:
 - 25 % alueen yritysten liikevaihdosta 45 mrd euroa
 - 17 % alueen yritysten työpaikoista 88 400 työpaikkaa

Koko alueella toimivien yritysten liikevaihto vuonna 2023 oli n. 180 mrd euroa ja työpaikkojen määrä n. 516 000.

LENTOLIIKENTEEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET PORIN LENTOASEMA

KAUPANKÄYNTI
TYÖVOIMAN SAATAVUUS
TUOTTAVUUS
INNOVAATIOT
TOIMITUSKETJUT
INVESTOINNIT
YRITYSTEN SIOITTUMISPÄÄTÖKSET

ALUEEN IMAGO
MATKAILU
SYRJÄISEN ALUEEN
ELINVOIMA

KULUTTAJIEN HYVINVOINTI
KRIISIAPU
SOTE-KULJETUKSET
ETSINTÄPALVELUT

HUOLTOVARMUUS
PUOLUSTUSTOIMINTA
METSÄPALOJEN TORJUNTA

BKT
TYÖPAIKAT
VEROTULOT

KANSANTALOUS

YRITYSTOIMINTA

ALUEEN ELINVOIMA

SOSIAALISET
VAIKUTUKSET

TURVALLISUUS

KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI

KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI

LAPIN
KAUPPAKAMARI

POHJANMAAN
KAUPPAKAMARI

POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI

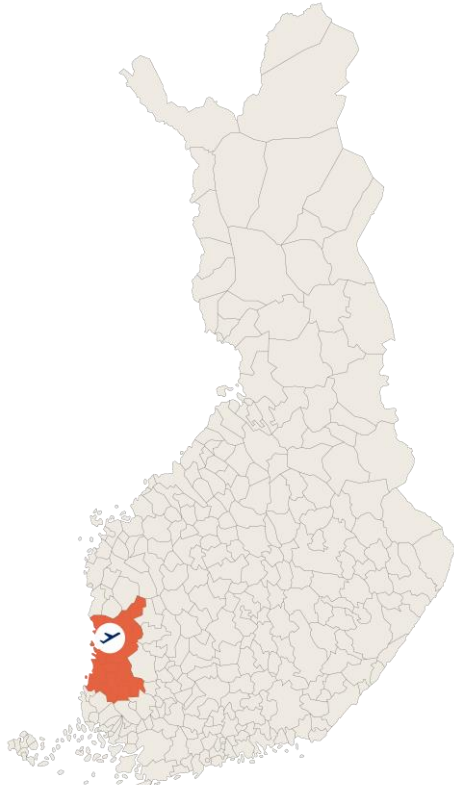
SATAKUNNAN
KAUPPAKAMARI

TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI

TURUN
KAUPPAKAMARI

Kyselyn perustiedot

- Vastausten määrä: 42 kpl / 5,3 mrd €
- Kyselyn ajankohta: 04-06/2024
- Maantieteellinen alue, jota tarkastelu lentoaseman vaikutusalueena: Satakunnan maakunta

PORIN LENTOASEMAN VAIKUTUSALUE	VASTAAJIEN LIIKEVAIHTO	TILASTOKESKUKSEN LIIKEVAIHTO*	VASTANNEIDEN YRITYSTEN OSUUS TOIMIALAN KOKONAIS- LIIKEVAIHDOSTA
Maa- ja metsätalous	20 000 000 €	101 569 000 €	20 %
Metalliteollisuus	2 832 302 900 €	4 295 915 000 €	66 %
Elektroniikkateollisuus	101 000 000 €	176 824 000 €	57 %
Koneteollisuus	187 549 438 €	1 192 551 000 €	16 %
Muu valmistava teollisuus	151 176 000 €	249 936 000 €	60 %
Energiantuotanto	1 321 000 000 €	1 847 561 000 €	71 %
Tukku- ja vähittäiskauppa	446 900 000 €	3 202 286 000 €	14 %
Muut toimialat	188 668 941 €	6 609 221 000 €	3 %
YHTEENSÄ	5 263 397 279	18 640 101 000	28 %

* Tilastokeskus ei ilmoita kaikkien toimialojen liikevaihtoja, jos yritysten määrä on vähäinen. Tällöin lukuja on manuaalisesti tarkennettu kyselyyn saatujen vastausten avulla.

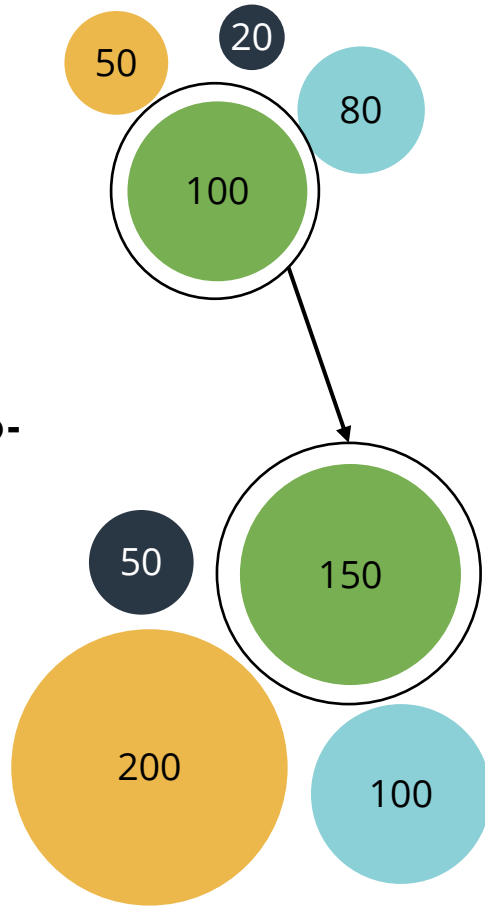
Kyselytulosten analysointimenetelmät

- Tulokset on laskettu ensin lentoasemakohtaiset ja tämän jälkeen summattu yhteen.
- Vastaukset on laajennettu toimialoittain kaikilta niiltä toimialoilta, joilta saatiin riittävän edustava vastaus.
 - Menetelmä muistuttaa vaaligalluppien laajentamista
 - Mukana olevat toimialat vaihtelevat lentoasemakohtaisesti
 - Vastaukset, joita ei laajennettu, huomioitiin sellaisenaan
- Verotuloissa ovat mukana yhteisövero ja palkkatulovero valtakunnallisten keskiarvojen mukaisesti arvioituna.

Esimerkki liikevaihdon laajentamisesta

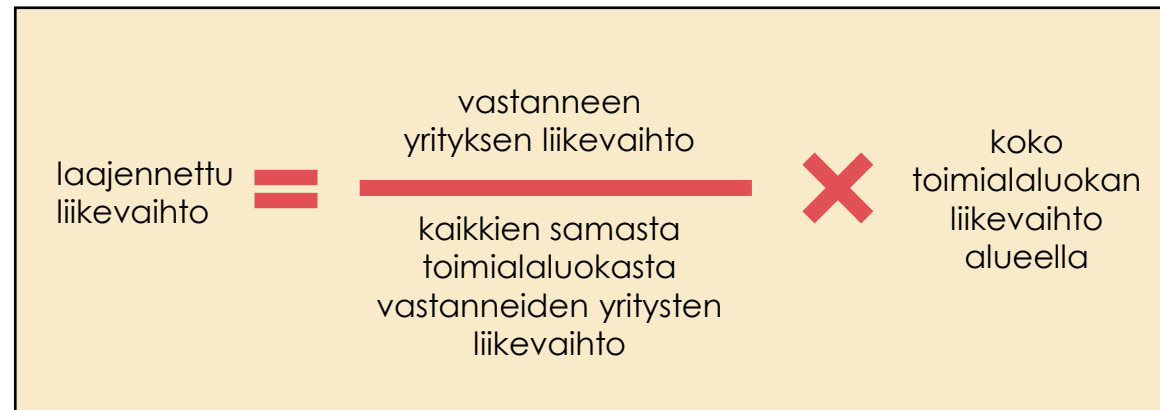
Kyselyyn vastanneet yritykset:

Liikevaihto

Alueen elinkeino-
rakenne:

Vihreiden yritysten liikevaihto "100" (40 % vastaajien liikevaihdosta) edustaa lopullisessa aineistossa vihreiden yritysten liikevaihtoa "150" (30 % alueen yritysten liikevaihdosta)

Lentoliikenteen vaikutukset 2023

ENONTEKIÖN, IVALON, JOENSUUN,
JYVÄSKYLÄN, KEMI-TORNION, KITILÄN,
KOKKOLA-PIETARSAAREN, KUOPION, PORIN,
ROVANIEMEN, TAMPEREEN, TURUN JA
VAASAN LENTOASEMAT.

2 251 230 LENTOMATKUSTAJAA

SUORAT, EPÄSUORAT JA VÄLILLISET VAIKUTUKSET
Lentoasematoiminnan vaikutukset

KATALYTTISTEN VAIKUTUKSET

Vaikutusalueen yritysten vuotuinen liikevaihto, joka on riippuvaista lentoliikenteestä

LIKEVAIHTO

96 MILJ €

38 MILJARDIA €

TYÖPAIKAT

2 035 KPL

94 000 KPL

VEROTULOT

26 MILJ €
Kunnan osuus 41 %

2,3 MILJARDIA €

Kunnan osuus 25 %

Laskelmassa on huomioitu yhteisöjen tulovero, palkkatulovero sekä kirkollisvero.

INVESTOINNIT

165 MILJ €

23 MILJARDIA € viimeisen 10 vuoden aikana yhteensä

Suorat, epäsuorat ja välilliset vaikutukset on kuvattu mittakaavassa suhteessa katalyyttisiin vaikutuksiin. Eri vaikutuslajit (liikevaihto, työpaikat, verotulot tai investoinnit) eivät ole suhteutettu keskenään samaan mittakaavaan. Laskelmassa ei ole huomioitu Puolustusvoimien toimintaa.

Suorat, epäsuorat ja välilliset vaikutukset kuvaavat kokonaisuudessaan ko. lentoasemien vaikutuksia. Katalyyttiset vaikutuksissa on mukana myös alueen ulkopuolisille lentoasemille vuotava liikenne.

Yritysten vastaukset
Laajennetut tulokset

Lentoliikenteen vaikutukset 2023

PORIN
LENTOASEMA
12 077 LENTOMATKUSTAJAA

SUORAT, EPÄSUORAT JA VÄLILLISET VAIKUTUKSET
Lentoasematoiminnan vaikutukset

KATALYTTISET VAIKUTUKSET
Muiden toimialojen yritystoiminta, joka on riippuvaista lentoliikenteestä

LIKEVAIHTO

11,5 MILJ €

3,5 MILJARDIA €

TYÖPAIKAT

110 KPL

7 680 KPL

VEROTULOT

1,5 MILJ €
Kunnan osuus 31 %

186 MILJOONAA €

Kunnan osuus 25 %
Laskelmassa on huomioitu yhteisöjen tulovero,
palkkatulovero sekä kirkollisvero.

INVESTOINNIT

10 MILJ €

1,8 MILJARDIA € viimeisen 10 vuoden aikana yhteensä

Suorat, epäsuorat ja välilliset vaikutukset on kuvattu mittakaavassa suhteessa katalyyttisiin vaikutuksiin. Eri vaikutuslajit (liikevaihto, työpaikat, verotulot tai investoinnit) eivät ole suhteutettu keskenään samaan mittakaavaan.

Suorat, epäsuorat ja välilliset vaikutukset kuvaavat kokonaisuudessaan Porin lentoaseman vaikutuksia. Katalyyttisissä vaikutuksissa on mukana myös muille lentoasemille vuotava liikenne. Tähän kyselyyn vastanneiden yritysten lentomatkoista alle kolmannes tapahtuu Porin lentoaseman kautta. Vuoto on suurinta Helsingin lentoasemalle (2/3 matkoista). Säännöllisesti käytetään myös Tampereen, Turun ja Oulun lentoasemia.

Yritysten vastaukset
Laajennetut tulokset

Tulosten vertautuminen

	LENTOLIIKENNERIIPPUVAINEN VAIKUTUS	OSUUS ALUEEN KOKONAISVAIKUTUKSESTA
LIKEVAIHTO	38 mrd €	25 %
TYÖPAIKAT	96 000	19 %
VEROTULOT	2,3 mrd €	15 %
INVESTOINNIT	23 mrd €	45 %

Vertautuminen muihin tilastoihin

	LENTOLIIKENNERIIPPUVAINEN VAIKUTUS	OSUUS ALUEEN KOKONAISVAIKUTUKSESTA	VERTAUTUMINEN MUIHIN TILASTOIHIN
Liikevaihto	3,5 mrd €	20 % (alueen yritysten liikevaihdosta)	Tutkimuksessa määritetty lentoliikeneriippuvainen liikevaihto vastaa 62 % alueen viennistä. Kansainvälisesti 25 % yritysten myynnistä on lentoliikeneriippuvaista.
Työpaikat	7 790	16 % (alueen työpaikoista)	
Verotulot	188 M€	13 % (alueen verokädenjäljestä)	
Investoinnit	1,8 mrd €	100 % (alueen investoinneista)	EU-alueella 33 % investoinneista on lentoliikeneriippuvaisia.

Tärkeimmät kilpailukykytekijät

1. Osaavan työvoiman saatavuus (82 % liikevaihdosta)
2. Tieverkon kunto (44 %)
3. Tietoliikenneyhteydet (39 %)
- 4. Lentoliikenteen palvelutaso (matkustajaliikenne) (37 %)**
5. Raaka-aineiden saatavuus (35 %)

Tärkeimmät kilpailukykytekijät

Kahdestakymmenestä kilpailukykytekijästä viideksi tärkeimmäksi valittiin:

1. Osaava työvoima (79 % yrityksistä liikevaihdosta laskettuna valitsi tämän yhdeksi viidestä tärkeimmästä)
2. Energian saatavuus ja hinta (65 %)
3. Raaka-aineiden saatavuus ja hinta (55 %)
4. Tieverkon kunto (39 %)
5. Tietoliikenneyhteydet (37 %)

11. Lentoliikenteen palvelutaso (matkustajaliikenne)

14. Lentorahtipalveluiden saatavuus

Sopivampien lentoliikenneyhteyksien vaikutus

- Uutta liikevaihtoa vuodessa: 2 mrd €
- Uusia työpaikkoja vuodessa: 5720
- Investointeja vuodessa: 1,7 mrd €

Lentoaseman vaikutus imagoon

79 % yrityksistä (liikevaihdosta laskettuna) pitää lentoaseman olemassa oloa merkittävän positiivisena alueen imagolle

48 % yrityksistä pitää lentoaseman olemassa oloa merkittävän positiivisena oman yrityksensä imagolle, **44 %** vähäisen positiivisena, **0 %** negatiivisena ja **8 %** ei näe vaikutusta.

Yhteenveto tuloksista

- Lentoliikenne riippuvaisen myynnin määrä vastaa **20 % (3,5 mrd €)** alueen yritysten liikevaihdosta ja 62 % alueen vientitulosta.
- Lentoliikenne riippuvaisesta tulosta **55 %** muodostuu teollisuuden toiminnasta (metalli-, kone- ja muu valmistava teollisuus). Viennin osuus on merkittävä.
- Yritykset ovat arvioineet lentoliikenne riippuvaisen myynnin osuuden hieman alhaisemmaksi mitä muilla vastaavilla lentoasemilla (Pori: 20 %, muut maakunnat keskimäärin 25 %, yritykset globaalisti: 25 %)
- Lentoliikenne riippuvaisten työpaikkojen osuus on **16 % (7790 kpl)** alueen työpaikoista.
- Lentoliikenne riippuvaiset verotulot kattavat **13 % (188 M€)** alueen verotulokertymästä.
- Lentoliikenne riippuvaisten investointien osuus on **100 % (1,8 mrd €)** alueella viimeisen 10 vuoden aikana tehdyistä investoinneista.
- Lentoliikenteen merkitys korostuu ylimmän johdon liikkumisessa lentämällä, sidosryhmien tapaamisessa, yritysten hankintojen tekemisessä sekä tuottavuuden parantamisessa lentoliikenteen avulla. Myös yritysten kansainvälistyminen nähdään tärkeänä.
- Porin lentoaseman vaikutusalueen yritykset ovat erittäin kansainvälisiä. Niissä korostuu erityisesti ylimmän johdon, myyntihenkilöstön, HR-osaston sekä työntekijöiden liikkuminen eri toimipisteiden välillä lentämällä. Lisäksi yritykset näkevät myös lentoliikenteen merkityksen yritystoiminnan kasvattamisessa erittäin keskeisenä.
- **Vuoto Helsinki-Vantaalle on korkealla tasolla.**
- Lentoaseman aluetaloudellisia vaikutuksia lisää Suomen Ilmailuopiston toiminta.
- Porin lentoaseman vaikutusalueen lentoliikenteen aluetaloudelliset vaikutukset on noin 2000-kertaiset lentoaseman tuottamaan alijäämään verrattuna.
- Yksi lentomatka jättää Satakunnan alueella aluetalouteen keskimäärin 175 000 euroa (edestakainen lentomatka).

Keskeiset johtopäätökset

- Tämä tutkimus on **laajin Suomessa tehty** tutkimus lentoasemien ja lentoliikenteen vaikutuksista.
- Tutkimuksen mukaan yli 98 prosenttia lentoliikenteen synnyttämistä vaikutuksista kohdistuu lentoliikennealan ulkopuoliseen yritystoimintaa (=katalyyttiset vaikutukset).
- Tutkimuskohteena olevien 13 lentoaseman vaikutusalueen lentoliikenneeriippuvainen liikevaihto oli viime vuonna 25 % (38 miljardia) alueen yritysten liikevaihdosta. Osuus on kansainvälisesti samalla tasolla.
- Lentoliikenneeriippuvaisia työpaikkoja oli 96 000 (19 % alueen työpaikoista).
- Lentoliikenneeriippuvaisten verotulojen osuus alueiden kokonaisverokertymästä oli noin 15 prosenttia (2,3 miljardia euroa).
- Viimeisen kymmenen vuoden aikana lentoliikenne on vaikuttanut 46 prosenttiin (23 miljardia euroa) tutkittujen alueiden investoinneista.
- Kun lentoasemien kannattavuudessa huomioidaan niiden vaikutukset kansantalouteen, kaikki selvityksessä mukana olleet lentoasemat ovat Suomelle vahvasti kannattavia.

Alueen lentoasemien aluetaloudellinen tulo on noin **2000-kertainen** lentoasemien alijäämään verrattuna.

Ilmailualan koulustoiminta

- Liiketoimintamahdollisuuksia monipuolisesta koulustoiminnasta
- Täydennyskoulutukset
- Ammattipätevyyden ylläpitäminen
- Ilmailun uudet teknologiat
- Moniosaajien koulutus

Globaali liiketoiminta ja globaali saavutettavuus

- Globaaleja kasvuyrityksiä, joilla matkustustarvetta maailmalle ja tarve olla globaalien asiakkaiden saavutettavissa

Turvallisuuskeskus

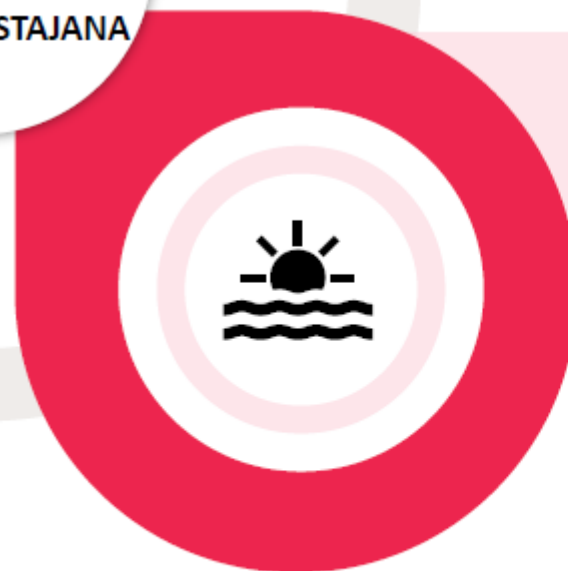
- Yritysturvallisuuden iso kuva
- HSE (health, security, environment) -toiminnan koulutus
- Turvallisuusjohtaminen
- Pelastusharjoitukset
- Sopivasti piilossa keskeisellä sijainnilla

Vetovoimainen matkailukohde

Houkuttelevia kohteita Satakunnassa:

- Selkämeren kohteet
- Yyterin hiekkarannat
- Porin keskusta-alueen tapahtumat
- Rauman UNESCO:n maailmanperintökohteet
- Lauhanvuori - Hämeen kangas UNESCO Global Geopark

Toimitusjohtaja
Hanne Junnilainen
Kiila Consulting Oy
hanne.junnilainen@kiilaconsulting.fi
+358 50 3010001

Yksikönpäällikkö
Katja Ojala
Proxion Plan Oy
katja.ojala@wsp.com
+358 50 511 1747

**KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI**

**KUOPION ALUEEN
KAUPPAKAMARI**

**LAPIN
KAUPPAKAMARI**

**POHJANMAAN
KAUPPAKAMARI**

**POHJOIS-KARJALAN
KAUPPAKAMARI**

**SATAKUNNAN
KAUPPAKAMARI**

**TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI**

**TURUN
KAUPPAKAMARI**